

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

8 11 2017

55 nr. 40

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Anexe:

1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. 346	
09	11 2017
Ora	

Deputați în Parlament:

Constantin Iuta

A. Tănăsescu / I. V. Vîșniac

13.5.2017

18.11.2017

C. Podnevoi

V. Strebani / V. Strebani

P. Buliga / N. Buliga

LEGE
pentru modificarea și completarea Legii nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994
privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 9, art. 89), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. Pe tot textul legii:

cuvintele „perfectare și eliberare” se substituie cu cuvântul „eliberare” la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „organul competent” se substituie cu cuvintele „autoritatea competentă” la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvântul „retragerea” se substituie cu cuvântul „ridicarea” la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „pașapoartele cetățenilor Republicii Moldova” se substituie cu cuvintele „pașaportul cetățeanului Republicii Moldova”;

2. În titlul capitolului II, cuvântul „descrierea” se substituie cu cuvântul „conținutul”

3. La articolul 2:

în titlu, cuvântul „documentul” se substituie cu cuvântul „documentele”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pașaportul cetățeanului Republicii Moldova și documentul de călătorie se eliberează, indiferent de vârstă, cetățenilor Republicii Moldova și, respectiv, apatrizilor recunoscuți de către autoritatea competentă a Republicii Moldova și persoanelor cărora li s-a acordat protecție internațională de către autoritatea competentă a Republicii Moldova, pentru exercitarea dreptului la libera circulație în străinătate.”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Denumirea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova se indică în limba de stat, iar a documentelor de călătorie se indică în limba de stat și în limbile franceză și engleză.”;

la alineatul (7):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) seria și numărul;”;

la literele b) și c), cuvintele „care a eliberat pașaportul, documentul de călătorie” se substituie cu cuvântul „emitent”;

la litera d), parantezele și cuvintele din paranteze „(cu coperta de culoare roșie-vișinie)”, „(cu coperta de culoare roșie)”, „(cu coperta de culoare maro)”, „(cu coperta de culoare sură)” se exclud;

literele e) și f) se exclud;

litera i) va avea următorul cuprins:

„i) cetățenia. Această informație nu se indică în documentele de călătorie;”;

litera k) în final se completează cu cuvintele „de stat al persoanei fizice”;

litera o) va avea următorul cuprins:

„o) denumirea autorității emitente;”;

la litera p) cuvintele „a pașaportului, documentului de călătorie” se exclud;

litera r) va avea următorul cuprins:

„r) datele biometrice:

- fotografia titularului;
- imaginea facială digitală;
- amprentele digitale;
- semnătura personală a titularului, care se aplică de la vârsta de 14 ani. În

cazul persoanelor cu vârsta sub 14 ani și a celor care nu pot aplica semnătura se aplică o mențiune specială în condițiile stabilite de Guvern;”;

se completează cu literele s) și t) cu următorul cuprins:

„s) mediul de stocare electronică a datelor cu caracter personal, a imaginii faciale digitale și a amprentelor digitale;

t) zona de citire automată cu caractere identificabile optic.”;

la alineatul (8), cuvintele „de până la” se substituie cu prepoziția „sub”;

alineatul (11) va avea următorul cuprins:

„(11) Pașaportul cetățeanului Republicii Moldova și documentul de călătorie pentru apatrizi se eliberează persoanelor cu vârsta sub 7 ani pe termen de 4 ani, de la 7 până la 16 ani - pe termen de 7 ani, iar celor cu vârsta peste 16 ani - pe termen de 10 ani.”;

la alineatul (12), cuvântul „documentele” se substituie cu cuvântul „documentul”

4. Articolul 3:

în titlu, cuvântul „Permisul” se substituie cu cuvântul „Permisele”;

la alineatul (1), cuvintele „de la momentul nașterii” se exclud;

la alineatul (1¹):

la litera a), după cuvintele „buletinului de identitate” se completează cu cuvintele „și solicită un document provizoriu”;

se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) persoanei care a emigrat autorizat și se află temporar pe teritoriul Republicii Moldova, la solicitare.”;

la alineatul (2), după cuvântul „apatriid” se completează cu cuvintele „de către autoritatea competentă a Republicii Moldova”;

la alineatul (3), cuvântul „acordat” se substituie cu cuvântul „recunoscut”, iar după cuvântul „refugiat” se completează cu cuvintele „de către autoritatea competentă a Republicii Moldova”;

la alineatul (5):

cuvântul „fel” se substituie cu cuvântul „tip”;

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) seria și numărul;”;

la litera b), cuvintele „care a eliberat buletinul de identitate sau permisul de ședere” se substituie cu cuvântul „emitent”;

la litera c), cuvintele „instituției care a eliberat buletinul de identitate sau permisul de ședere” se substituie cu cuvintele „autorității emitente”;

literele e) și f) se exclud;

la litera k), după cuvintele „identificare de stat” se completează cu cuvintele „al persoanei fizice”;

la litera p), cuvintele „a actului” se exclud;

litera s) va avea următorul cuprins:

„s) datele biometrice:

- fotografia titularului;

- semnătura personală a titularului, care se aplică de la vârsta de 14 ani. În cazul persoanelor cu vârsta sub 14 ani și a celor care nu pot aplica semnătura se aplică o mențiune specială în condițiile stabilite de Guvern.”;

se completează cu alineatele (5¹) și (5²) cu următorul cuprins:

„(5¹) La solicitarea cetățeanului Republicii Moldova cu capacitate deplină de exercițiu se eliberează buletinul de identitate electronic care conține mijloacele semnăturii electronice și certificatele cheilor publice, care se introduc în mediul de stocare electronică a datelor.

(5²) Termenul de valabilitate al certificatelor cheilor publice se stabilește de prestatorul serviciilor în condițiile prevederilor legale. Expirarea termenului de valabilitate a certificatelor cheilor publice și/sau defectarea mediului de stocare electronică a datelor nu influențează asupra valabilității buletinului de identitate.”;

la alineatul (8), după cuvintele „buletinului de identitate” se completează cu cuvintele „al cetățeanului Republicii Moldova,, iar după cuvântul „traduc” se completează cu cuvintele „și nici nu se transliterează”;

alineatul (9) se abrogă;

se completează cu alineatele (10¹) și (10²) cu următorul cuprins:

„(10¹) Buletinul de identitate electronic al cetățeanului Republicii Moldova se eliberează pe termen de 10 ani.

(10²) În cazul adresării persoanei pentru obținerea buletinului de identitate în perioada de până la un an înainte de atingerea vârstei de 10, 16, 25 și 45 de ani, buletinul de identitate se eliberează pe perioada imediat următoare vârstei respective.”;

la alineatul (14), cuvintele „pentru străini” se exclud

5. La articolul 3¹ alineatul (1), după cuvintele „cetățenia Republicii Moldova” se pune virgula

6. La articolul 3³ alineatul (6):

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) seria și numărul;”;

la literele b) și c), cuvintele „care a eliberat pașaportul” se substituie cu cuvântul „emitent”;

la litera d):

cuvântul „acelor” se substituie cu cuvântul „pașapoartelor”;

parantezele și cuvintele din paranteze „(cu coperta de culoare neagră)” și „(cu coperta de culoare verde)” se exclud;

literele e) și f) se exclud;

la litera i), cuvântul „naționalitatea” și parantezele se exclud;

litera k), în final se completează cu cuvintele „de stat al persoanei fizice”;

litera o) va avea următorul cuprins:

„o) denumirea autorității emitente;”;

la litera p), cuvintele „a pașaportului” se exclud;

litera r) va avea următorul cuprins:

„r) datele biometrice:

- fotografia titularului;
- imaginea facială digitală;
- amprente digitale;

- semnătura personală a titularului, care se aplică de la vârsta de 14 ani. În cazul persoanelor cu vârsta sub 14 ani și a celor care nu pot aplica semnătura se aplică o mențiune specială în condițiile stabilite de Guvern;”;

se completează cu literele s) și t) cu următorul cuprins:

„s) mediul de stocare electronică a datelor cu caracter personal, a imaginii faciale digitale și a amprentelor digitale;

t) zona de citire automată cu caractere identificabile optic.”.

7. La articolul 4:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Modul de eliberare a actelor de identitate se stabilește, iar modelele acestora se aprobă de Guvern.”;

alineatul (1¹) în final se completează cu propoziția cu următorul cuprins:

„Agenția Servicii Publice efectuează cercetări tehnico-științifice și, după caz, expertize în domeniile aferente proceselor de elaborare, confecționare și eliberare a actelor de identitate.”;

alineatul (1³) va avea următorul cuprins:

„(1³) Actele de identitate se eliberează în temeiul cererii depuse de către solicitant la autoritatea competentă în modul stabilit. În situații speciale se admite depunerea cererii de către alte persoane, și anume:

a) în cazul minorului, inclusiv al celui a cărui asupra este instituită tutela sau curatela, în calitate de solicitant acționează reprezentantul legal al acestuia (unul din părinți, tutore, curator), cu condiția prezenței obligatorii a persoanei reprezentate. În noțiunea de minor nu se încadrează persoanele care au dobândit capacitatea deplină de exercițiu până la împlinirea vârstei de 18 ani în condițiile art.20 alin.(2) și (3) din Codul civil al Republicii Moldova;

b) în cazul copilului separat de părinți, asupra căruia nu este instituită tutela sau curatela, cererea se depune de către autoritatea tutelară, cu condiția prezenței obligatorii a persoanei reprezentate;

c) în cazul copilului separat de părinți, asupra căruia nu este instituită sau a fost revocată tutela sau curatela în condițiile prevederilor legale și care este plasat în serviciul de plasament de tip familial sau de tip rezidențial, sau în instituția de asistență socială publică, de educație, de învățământ, de tratament sau într-o altă instituție similară, cererea se depune de către administrația instituției respective, cu condiția prezenței obligatorii a persoanei reprezentate;

d) în cazul persoanei supuse măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei, în calitate de solicitant acționează reprezentantul legal al acesteia (tutore), cu condiția prezenței obligatorii a persoanei reprezentate;

e) în cazul persoanei imobilizate, al persoanei aflate la tratament prin constrângere, al persoanei aflate în arest preventiv sau în detenție, cererea pentru eliberarea buletinului de identitate sau a permisului de ședere poate fi depusă prin reprezentant împuternicit prin procură autenticată de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție;

f) în cazul persoanei imobilizate și pentru care prelevarea amprentelor digitale nu este obligatorie sau este imposibilă, cererea pentru eliberarea pașaportului sau a documentului de călătorie poate fi depusă prin reprezentant împuternicit prin procură autenticată de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție;

g) în situațiile în care persoana este internată într-o instituție medicală și se află în stare gravă (inconștientă, în comă), actul de identitate se eliberează la cererea persoanei care acționează în interesul acesteia: membru de familie, ruda, iar în lipsa acestora, în urma demersului instituției medicale în cauză sau al autorității administrației publice locale dacă aceasta beneficiază de asistență socială;

h) în cazul persoanei cu boli mintale sau deficiențe fizice, mintale sau psihologice, aflată la întreținere în instituția de tratament sau în instituția socială, asupra căreia nu este instituită măsura de ocrotire sub nici o formă, actul de identitate se eliberează în urma demersului instituției respective.”;

alineatul (1⁵) în final se completează cu propoziția cu următorul cuprins:

„În sensul prezentului alineat noțiunea de document nevalabil nu se răsfrânge asupra actelor de identitate care urmează a fi schimbate.”;

la alineatul (3), cuvântul „perfectarea” se substituie cu cuvântul „eliberarea”;

la alineatul (3¹), cuvintele „Agenția Servicii Publice, de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova în alte state” se substituie cu cuvintele „autoritatea competentă de recepționarea cererii pentru eliberarea actului de identitate respectiv”;

la alineatul (4), după cuvântul „procură” se completează cu cuvintele „autentificată de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție”

8. La articolul 5, alineatul (1) se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) ale persoanelor decedate.”.

9. La articolul 6:

la alineatul (1), cuvintele „sînt retrase” se substituie cu cuvintele „se ridică”;

la alineatul (3), cuvântul „retrase” se substituie cu cuvântul „ridicate”

10. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 7.** Obligațiunea de a deține buletine de identitate

Cetățenii Republicii Moldova cu domiciliul în Republica Moldova sunt obligați să dețină buletin de identitate de la vârsta de 16 ani, apatrizii și refugiații de la data recunoașterii statutului de apatrid sau de refugiat, iar beneficiarii de protecție umanitară de la data acordării protecției umanitare de către autoritățile competente ale Republicii Moldova.”

11. La articolul 8 litera c), după cuvântul „pierderea” se completează cu cuvintele „, furtul, deteriorarea”

12. Articolul 9 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 9.** Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea în conformitate cu legislația civilă, contravențională sau penală.”.

Art. II. Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte

Prezentul proiect a fost elaborat în vederea ajustării cadrului legal ce vizează eliberarea actelor de identitate și evidența populației ca urmare a evenimentelor legislative produse, precum și în vederea adoptării unor reglementări legale cu efect semnificativ, de interes pentru cetățenii Republicii Moldova.

În vederea operării cu termeni unici pe tot textul legii, se propun modificări de ordin redacțional.

Luând în considerație că fotografia și semnătura titularului fac parte din datele biometrice, au fost comasate literele e), f) și r) din alineatul (7) din articolul 2, literele e) și f) din alineatul (5) din articolul 3 și literele e), f) și r) din alineatul (6) din articolul 3³, cu excluderea grupei sangvine.

Propunerea de excludere a mențiunii privind grupa sangvină din buletinul de identitate și din pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, din pașaportul diplomatic și din cel de serviciu se impune în contextul ajustării cadrului normativ-legal național la prevederile și standardele internaționale.

Informația despre grupa sangvină de pe actul de identitate nu întotdeauna este un element definitoriu de stabilire a corelației fiabile dintre deținătorul actului de identitate și grupa sangvină propriu-zisă din mai multe considerente.

Grupa sangvină nu este un identificator unic al persoanei fizice, deoarece aceeași grupă sangvină pot avea mai multe persoane.

Se atestă cazuri când datele despre grupa sangvină de pe actul de identitate nu corespunde realității pe motiv că a fost introdusă greșit sau determinată eronat de instituția medicală.

În cazurile diverselor accidente, intervenții medicale sau transfuzii de urgență, grupa sangvină, de regulă, se determină la fața locului prin metode rapide, în laboratoare medicale moderne mobile.

Grupa sangvină se indică diferit de la un stat la altul, în Republica Moldova, Federația Rusă, Ucraina etc., aceasta fiind completată nu doar cu indicele tabelar al grupei, ci și de numărul acesteia, care este scris între paranteze cu cifre romane, urmat de Rh-ul sângelui, iar în alte state, cum ar fi Republica Turcia, nu se indică numărul grupei sangvine.

Excluderea grupei sangvine va facilita obținerea buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, care este un act de identitate obligatoriu, de către solicitanții care nu dețin la momentul adresării documentul ce atestă grupa sangvină, precum și îi va scuti de pierderi de timp și de cheltuieli financiare suplimentare.

Amendamentele propuse la articolul 2 alineatul (7) litera r), articolul 3 alineatul (5) litera s) și la articolul 3³ alineatul (6) litera r) din lege vin să suplinească lacunele

normative de conținut. Aplicarea semnăturii reprezentantului legal în actele de identitate, în special când numele minorului nu corespunde cu numele reprezentantului legal, generează dificultăți titularilor la traversarea frontierei. Prin urmare, proiectul prevede aplicarea în exclusivitate a semnăturii titularului care a împlinit vârsta de 14 ani – vârstă prevăzută pentru dobândirea capacității de exercițiu limitată. Iar în cazul titularului cu vârsta sub 14 ani și al celui care nu poate aplica semnătura sa, va aplica un simbol special în condițiile stabilite de Guvern.

Totodată, în vederea corelării cu prevederile Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă care operează cu termenul „naționalitatea” în sens de apartenență etnică, se propune excluderea cuvântului „naționalitatea” din articolul 2 alineatul (7) litera i) și din articolul 33 alineatul (6) litera i) din Legea nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994, care este utilizat cu sensul de cetățenie și are caracter confuz.

Actualmente, tehnologiile de înscriere și citire a datelor ce se conțin în mediul de stocare electronică a datelor au avansat esențial și asigură un nivel sporit de securitate a datelor cu caracter personal incluse, fiind, practic, imposibilă accesarea, utilizarea, modificarea neautorizată sau clonarea datelor. Din aceste considerente se propune extinderea termenului de valabilitate al pașaportului cetățeanului Republicii Moldova de la 7 la 10 ani pentru persoanele cu vârsta peste 16 ani, deoarece acestea sunt mai puțin expuse modificărilor fiziologice de maturizare. Menționăm, că practica de eliberare a pașapoartelor ce conțin mediu de stocare electronică a datelor pe un termen de 10 ani se aplică pe larg de un șir de state din comunitatea internațională (SUA, Franța, Germania, Italia Austria, Federația Rusă, Turcia, Irlanda, Slovenia etc.).

De asemenea, se impune completarea la articolul 2 alineatul (7) litera k), la articolul 3 alineatul 5 litera k) și la articolul 3³ alineatul (6) litera k) pentru redarea completă a noțiunii numărului de identificare de stat al persoanei fizice.

La articolul 3 alineatul (1) se propune excluderea cuvintelor „de la momentul nașterii” pentru excluderea dublării normei prevăzute la articolul 3 alineatul (10) litera a).

Potrivit articolului 7 din Legea nr. 273–XIII din 09 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, cetățenii Republicii Moldova sunt obligați să dețină buletine de identitate, iar articolul 3 alineatul (1¹) litera a) prevede eliberarea buletinului de identitate provizoriu pe perioada confecționării buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova. În aceste situații nu este clar dacă eliberarea buletinului de identitate provizoriu este o obligație sau o opțiune a solicitantului. În vederea excluderii interpretări ambigue a normei menționate, având în vedere că solicitantul își onorează obligația de a deține buletin de identitate prin depunerea cererii respective la autoritatea competentă, se propune completarea articolului 3 alineatul (1¹) litera a), după cuvintele „se eliberează” cu cuvintele „și solicită un document provizoriu”.

Totodată, se propune completarea articolului 3 alineatul (1¹) cu literă g) care prevede eliberarea, la solicitare, a buletinului de identitate provizoriu persoanei care a emigrat autorizat și se află temporar pe teritoriul Republicii Moldova.. Norma propusă vine să extindă spectrul de servicii prestate în vederea asigurării echității

sociale, precum și a accesibilității cetățenilor Republicii Moldova care domiciliază în străinătate, dar temporar se află în țară, la asistența juridică pe teritoriul Republicii Moldova (acțiuni ce țin de obținerea documentelor la diverse instituții, efectuarea tranzacțiilor bancare, acordarea asistenței medicale etc.). Modificarea propusă va asigura evidența acestei categorii de persoane conform locului de aflare de facto și ar constitui un avantaj la exprimarea dreptului constituțional de vot al alegătorilor care au emigrat autorizat în străinătate și se află temporar pe teritoriul Republicii Moldova.

În contextul punerii în circulație cu începere de la 01.09.2015 a buletinului de identitate electronic al cetățeanului Republicii Moldova, concomitent cu buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, în vederea dezvoltării sistemului informațional integrat de identificare a persoanei și în vederea prestării serviciilor electronice cu utilizarea semnăturii digitale, proiectul prevede eliberarea buletinului de identitate electronic cu mijloacele semnăturii digitale și certificatele cheilor publice, la solicitarea cetățenilor Republicii Moldova care au dobândit capacitatea de exercițiu deplină, iar termenul de valabilitate al acestuia va constitui 10 ani. În statele europene cartelele electronice de identitate se eliberează pe un termen de 5 sau 10 ani, care este termenul limită recomandat de ICAO pentru așa tip de documente. Normele respective se regăsesc la alineatele (5¹), (5²) și (10¹) propuse pentru completarea articolului 3 din lege.

Având în vedere că în temeiul actului de identitate care nu conține imaginea facială a titularului, acesta nu poate fi identificat, respectiv, se propune abrogarea alineatului (9) din articolul 3.

Potrivit prevederilor legale în vigoare, buletinul de identitate se eliberează pe termenul de valabilitate până la 10, 16, 25 și 45 de ani. Pentru evitarea cazurilor de eliberare a buletinului de identitate pe un termen de până la un an înainte de atingerea vârstei respective, se propune completarea articolului 3 cu alineatul (10¹) care prevede în aceste situații eliberarea buletinului de identitate pe perioada imediat următoare.

Pe lângă reglementările de bază din legea propusă pentru modificare, un aspect important al activității de asigurare a populației cu acte de identitate este excluderea tentativelor furtului de identitate sau utilizării frauduloase a actelor de identitate. Din aceste considerente se propune expunerea alineatului (1¹) din articolul 4, cu următorul conținut: „Eliberarea actelor de identitate se asigură de Agenția Servicii Publice, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația în vigoare. Agenția Servicii Publice efectuează cercetări tehnico-științifice și, după caz, expertize în domeniile aferente proceselor de elaborare, confecționare și eliberare a actelor de identitate”.

Modificările respective sunt orientate spre armonizarea legislației și stabilirea expresă a dreptului și a obligativității subdiviziunilor Agenției Servicii Publice de a îndeplini cercetări tehnico-științifice și expertize la toate etapele procesului de asigurare a populației cu acte de identitate, începând cu elaborarea conceptului documentului, a caracteristicilor și a sistemului de securizare până la eliberarea documentului solicitantului.

Noțiunile de cercetare tehnico-științifică și de expertiză prevăd utilizarea realizărilor științei și a tehnicii de ultima oră în scopul elaborării conceptului actelor de identitate noi și a sarcinilor și cerințelor de producere, al evaluării tehnologiilor și sistemului de securizare, încercării caracteristicilor fizice, chimice și electrice, cercetării și expertizării elementelor biometrice și a falsului în acte de identitate etc.

Subdiviziunile Agenției Servicii Publice au o experiență vastă în elaborarea și producerea documentelor securizate de toate categoriile, dispun de specialiști experimentați în domeniul fizicii, opticii, chimiei, criminalisticii și informaticii și de un laborator de încercări, acreditat de Centrul Național de Acreditare MOLDAC în domeniile cercetării actelor de identitate, dotat cu utilaj performant de efectuare a încercărilor și examinărilor tehnice a documentelor, a dispozitivelor optic variabile, evidențe de modele ale documentelor la toate etapele de confecționare și emitere a lor, evidențe de “modus operandi” în falsuri etc.

Alt argument elocvent este experiența altor state, unde instituțiile specializate care eliberează și/sau produc acte de identitate sau alte tipuri de documente de importanță statală, dețin subdiviziuni de expertiză și testare, precum și subdiviziuni de analiză și dezvoltare în domeniu. Spre exemplu, în cadrul Imprimeriei Naționale a României funcționează laboratorul de expertiză și cercetare cu atribuții largi de examinare a documentelor și a materialelor lor; în cadrul Întreprinderii Unitare Federale de Stat “Goznak” din Federația Rusă activează Institutul de Cercetări Științifice cu laborator de încercări, pe lângă producători de documente cu renume internațional „Budesdruckerei” și „Gematlo” funcționează laboratoare specializate de cercetare etc.

Astfel, se reduce la maximum riscul de utilizare frauduloasă a actelor de identitate care, la rândul său, va permite creșterea credibilității actelor de identitate atât la nivel național, cât și peste hotarele țării, iar fiecărui cetățean îi va fi asigurată protecția datelor cu caracter personal.

Expunerea articolului 4 alineatul (1) în formula nouă și abrogarea literei d) din articolul 2 alineatul (7) și a literei d) din articolul 3³ alineatul (6) vin să precizeze că modelele se aprobă de Guvern, culoarea fiind parte integrantă a modelelor.

Alte completări importante de conținut și extinse ca volum se regăsesc în acest proiect ca urmare a amendamentelor operate la Codul civil al Republicii Moldova prin Legea nr. 66 din 13 aprilie 2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Astfel, se propune modificarea alineatului (1³) din articolul 4 care reglementează modul de depunere a cererii pentru eliberarea actelor de identitate în funcție de categoria solicitanților, precum și de situațiile speciale în care se află aceștia (minorii, inclusiv acei asupra cărora este instituită tutela sau curatela, persoanele supuse măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei, copiii separați de părinți și aflați în grija serviciilor sociale, persoanele imobilizate, grav bolnave, persoanele aflate la tratament prin constrângere, persoanele aflate în arest preventiv sau în detenție etc.).

Normele legale care prevăd obligativitatea de a deține buletin de identitate de la naștere s-au atestat ca inefficiente și iraționale. În majoritatea statelor obligativitatea

deținerii actului de identitate este de la 14 ani, vârsta de la care minorul dobândește capacitatea de exercițiu limitată. Codul civil al Republicii Moldova stabilește că domiciliul minorului până la vârsta de 14 ani este la părinți sau la unul din părinți, astfel, pentru confirmarea domiciliului de către persoanele care au depășit această vârstă, urmează să prezinte buletinul de identitate. De asemenea, Legea nr.1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, prin prisma exercitării obligațiilor militare prevede luarea în evidență a cetățenilor Republicii Moldova care în anul curent ating vârsta de 16 ani și urmează să se identifice cu buletinul de identitate. Concomitent, reținem că aceste modificări nu atentează la dreptul cetățeanului de a primi, la solicitare, buletin de identitate de la naștere. Din aceste considerente, potrivit modificărilor operate la articolul 7 din legea vizată, se propune eliberarea obligatorie a buletinului de identitate de la vârsta de 16 ani.

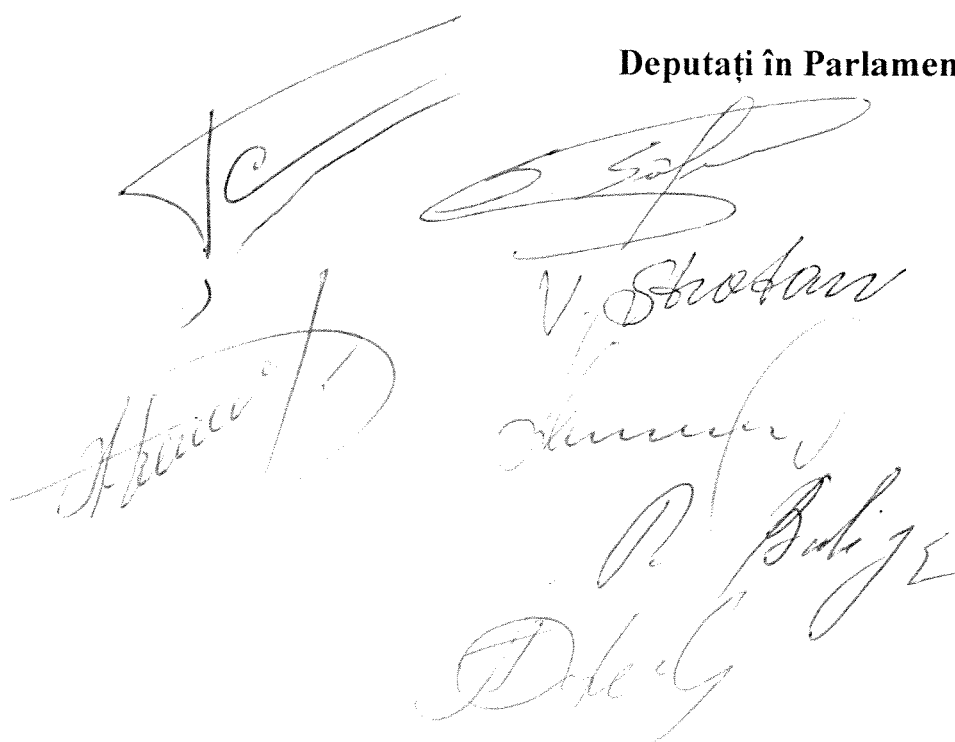
Actualmente, articolul 9 din lege stabilește cazurile care se consideră încălcare a legii respective, însă Codul contravențional și cel penal prevăd sancțiuni doar pentru o parte din aceste încălcări. Mai mult ca atât, expunerea normelor din lege diferă esențial de cea din codurile respective. În acest sens, se propune o expunere nouă a articolului 9, astfel încât să fie excluse discordanța dintre lege și codurile menționate, paralelismul legislativ și normele moarte care se conțin în varianta actuală.

Implementarea acestui proiect nu necesită cheltuieli financiare din bugetul de stat și va fi realizată din resursele financiare disponibile ale Agenției Servicii Publice.

Considerăm că implementarea modificărilor și a completărilor propuse va contribui la reducerea birocrăției și prevenirea corupției, sporind eficiența activității instituțiilor statului.

Cu referire la cele enunțate, considerăm necesară aprobarea și implementarea prezentului proiect.

Deputați în Parlament

The block contains five handwritten signatures of deputies in the Parliament of Moldova. The signatures are written in black ink and are arranged in a cluster. The names of the deputies are: V. Stokan, H. Hristu, R. Bălgă, and two others whose names are partially obscured or less legible.